

Μαδημένες τουλίπες

12η Μαΐου 2013

Ποια χώρα της Ευρωζώνης έχει τους πιο υπερχρεωμένους πολίτες και το μεγαλύτερο ποσοστό σπιτιών των οποίων οι ιδιοκτήτες χρωστούν στις τράπεζες ποσά μεγαλύτερα από την αξία της περιουσίας τους (του σπιτιού τους συμπεριλαμβανομένου); Η Ολλανδία!

Κι όχι μόνο είναι πρωταθλήτρια Ευρώπης στο ιδιωτικό χρέος η χώρα της τουλίπας αλλά και κερδίζει το αρνητικό αυτό «πρωτάθλημα» χωρίς κανέναν ουσιαστικό ανταγωνισμό. Για παράδειγμα, το χρέος των ισπανικών νοικοκυριών έφτανε, εν έτει 2011, το 125% των εισοδημάτων τους, κατά μέσον όρο. Των ελληνικών βρισκόταν αρκετά κάτω του 100%, κοντά στο επίπεδο χρέωσης των γερμανικών νοικοκυριών. Τα ολλανδικά νοικοκυριά ξεπερνούσαν το... 250%.

Πως συνέβη αυτό; Βασική αιτία ήταν τα κίνητρα που παραδοσιακά δίνει το ολλανδικό κράτος στους πολίτες του να δανείζονται όσα περισσότερα ποσά γίνεται, καθώς οι τόκοι των στεγαστικών δανείων εκπίπτουν πλήρως από την φορολόγηση (ενώ η περιουσία που ανήκει 100% σε πολίτη φορολογείται με υψηλό συντελεστή). Με άλλα λόγια, το κράτος τιμωρούσε όσους ξεπλήρωναν το σπίτι τους νωρίς ή χρησιμοποιούσαν τις οικονομίες τους για να το αγοράζουν δίχως δάνειο. Έτσι, οι τράπεζες έδιναν στεγαστικά δάνεια που έφταναν στο 120% του σπιτιού που αγόραζε κάποιος και, μάλιστα, «δομούσαν» έτσι το δάνειο που οι δανειζόμενοι να μην αποπληρώνουν το κεφάλαιο αλλά μόνο τους τόκους για είκοσι χρόνια και βάλε (καθώς όσο περισσότερους τόκους ετησίως πληρώνεις τόσο μεγαλύτερη φοροαπαλλαγή επιτυγχάνεις στα υπόλοιπα εισοδήματά σου).

Την εποχή των παχειών αγελάδων, πρόβλημα ουδέν. Τα εισοδήματα ήταν υψηλά, τα χρέη πανύψηλα, οι τόκοι βουνό - αλλά εξ ίσου μεγάλες και οι επιστροφές φόρων στα χρεωμένα νοικοκυριά. Κι όσο οι τιμές των σπιτιών αυξάνονταν ραγδαία, η μέση ολλανδική τάξη ένιωθε να πλουτίζει – παρατηρώντας την αξία τους σπιτιού τους να επισκιάζει το μεγάλο τους χρέος. Κι όταν ένα δάνειο έληγε, οι τράπεζες, αντί να ζητήσουν τα χρήματά τους πίσω, πρόσφεραν στους πελάτες τους ένα νέο δάνειο. Κ.ο.κ.

Έως ότου ήρθε η Κρίση και η ζήτηση για τις Ολλανδικές εξαγωγές στην υπόλοιπη Ευρωζώνη (και αλλού) άρχισαν να κάμπτονται, η εγχώρια ζήτηση την ακολούθησε σε αρνητικά πρόσιμα, η ανεργία διπλασιάστηκε, οι τράπεζες άρχισαν να διστάζουν να δίνουν στεγαστικά δάνεια, με αποτέλεσμα οι τιμές των ακινήτων έπεσαν μέχρι και 20% κλπ. Αυτή η διαδικασία έθεσε ένα μεγάλο κομμάτι της μεσαίας τάξης στην εξής δυσχερή θέση: Από την μία μεριά, τα σπίτια τους έχασαν τόση αξία που και να τα πουλήσουν αδυνατούν να αποπληρώσουν το στεγαστικό δάνειο που χρωστούν στην τράπεζα. Από την άλλη, τα εισοδήματά τους, από τα οποία καλούνται να πληρώνουν τους τόκους, μειώθηκαν με αποτέλεσμα να ζορίζονται να «βγουν». Συνεπώς, μειώνουν κατά πολύ τις αγορές

τους και, άθελά τους, ενισχύουν την ύφεση που ρίχνει την τιμή των σπιτιών τους ακόμη πιο πολύ, μεγεθύνει την ανεργία και συρρικνώνει τα εισοδήματά τους.

Θα μου πείτε: Μα, καλά, η Ολλανδία δεν είναι χώρα πλεονασματική; Και βέβαια. Το εμπορικό της πλεόνασμα (σε αγαθά και υπηρεσίες) ανέρχεται στο εντυπωσιακό 8,6% του εθνικού εισοδήματος (ΑΕΠ). Παράλληλα, οι Ολλανδοί αποταμιεύουν πάνω από το 20% του ΑΕΠ. Πως είναι δυνατόν να μιλάμε για βαθειά κρίση μιας τέτοιας οικονομίας; Η απάντηση είναι μονολεκτική: **Ιαπων α**.

Σκεφτείτε το: Λίγο πριν εισέλθει στην πιο μακρά οικονομική κρίση της ιστορίας της, η χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου είχε ακόμα μεγαλύτερο εμπορικό πλεόνασμα απ' ό,τι η Ολλανδία και σαφώς μεγαλύτερο ποσοστό αποταμιεύσεων. Αντίθετα μάλιστα από την Ολλανδία, είχε την δική της Κεντρική Τράπεζα και δεν έπρεπε να δίνει λογαριασμό στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όταν ήθελε να τονώσει την εγχώρια οικονομία. Περαιτέρω, η Ιαπωνία είχε το επί πλέον ατού μιας Κίνας και μιας Αμερικής που «ρούφαγαν» τις εξαγωγές της (στην προ του 2008 εποχή), όταν η διεθνής οικονομία έτρεχε ξέφρενα. **Αν η Ιαπων α της δεκαετ ας του 90, με όλα αυτά τα ατού, έπεσε θύμα μ ας μακρόσυρτης κρ σης, η Ολλανδ α, έτσ όπως ε να εγκλωβ σμένη στην παραπα ουσα Ευρωζώνη, απε λε τα άμεσα με καθ ζηση.**

Το μέγα ερώτημα τίθεται: Τώρα που η Κρίση διαπέρασε τον σκληρό «πυρήνα» της Ευρωζώνης, πως ακριβώς θεμελιώνονται οι Μεγάλες Προσδοκίες της κυβέρνησης των Αθηνών για σταθεροποίηση της δικής μας (παρα-)οικονομίας;